

**Міністерство транспорту та зв'язку України
Державна адміністрація залізничного транспорту**

**Затверджено
Наказ Укрзалізниці
27.12.2005 р.
№ 432-Ц**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо застосування на залізничному транспорті СНиП
2.09.04-87
та
Перелік професій залізничного транспорту з віднесенням їх
до груп виробничих процесів

2005

432-Ц 27.12.2005

Про затвердження “Методичних
Рекомендацій щодо застосування
на залізничному транспорті
СНиП 2.09.04-87 і Переліку
професій з віднесенням їх до
груп виробничих процесів”

В зв’язку із закінченням розробки Методичних рекомендацій щодо застосування на залізничному транспорті СНиП 2.09.04-87 і Переліку професій з віднесенням їх до груп виробничих процесів (далі – Методичні Рекомендації) згідно з постановою Ради профспілки залізничників і транспортних будівельників України від 23.10.2003 р. “Про стан санітарно-побутових приміщень та заходи щодо поліпшення виробничого побуту працівників”

Н А К А З У Ю :

1. Затвердити та ввести в дію з 1 березня 2006 року Методичні Рекомендації щодо застосування на залізничному транспорті СНиП 2.09.04-87 і Перелік професій працівників залізничного транспорту з віднесенням їх до груп виробничих процесів.
2. Головному управлінню охорони і організації праці (Поляков Л. О.) визначити загальний тираж Методичних рекомендацій та передати їх Управлінню справами в друкованому та електронному вигляді для організації видання.
3. Управлінню справами (Харіна І. О.) забезпечити тиражування та розсилку Методичних Рекомендацій згідно з рознарядкою.
4. Начальникам залізниць, Головних управлінь та Управлінь Укрзалізниці забезпечити використання Методичних рекомендацій в роботі.

Контроль за виконанням цього наказу покласти на начальника Головного управління охорони і організації праці Полякова Л. О.

Генеральний директор
Укрзалізниці

В. І. Гладких

в. о. ЦЗЕ

ЦТЗБ

ЦН

ЦЮ

Розроблено: Науково-виробничим підприємством
"Системи транспортної автоматики"

Внесено: Головним управлінням охорони і організації праці Укрзалізниці

Введено: Вперше

ЗМІСТ

1	Загальні положення	3
2	Об'ємно-планувальні і конструктивні рішення	4
3	Санітарно-побутові приміщення	6
4	Норми санітарно-побутових приміщень	13
5	Визначення забезпеченості працівників санітарно-побутовими приміщеннями	16

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Ці методичні рекомендації поширюються на всі підприємства, організації, структурні підрозділи залізничного транспорту України (далі - підприємство), що підпорядковані Державній адміністрації залізничного транспорту України (Укрзалізниці).

1.2 Методичні рекомендації встановлюють вимоги щодо порядку застосування СНиП 2.09.04-87 „Административные и бытовые здания” при проектуванні, будівництві і реконструкції санітарно-побутових приміщень на підприємствах залізничного транспорту з урахуванням специфіки структури, технології роботи та віднесенням професій працівників до відповідних груп виробничих професій.

1.3 Цих методичних рекомендацій необхідно дотримуватись під час паспортизації цехів і дільниць, при визначенні потреби в санітарно-побутових приміщеннях і в санітарно-технічному обладнанні, а також складанні звітів про забезпеченість працівників санітарно-побутовими приміщеннями.

1.4 При проектуванні допоміжних будівель і приміщень слід керуватись СНиП 2.09.04-87, а також виконувати вимоги інших нормативних документів, в тому числі „Санитарных правил проектирования и эксплуатации жилых вагонов передвижных формирований железнодорожного транспорта”, затверджених Головним санітарним лікарем залізничного транспорту 28.05.1978р.

1.5 При визначенні розрахункової кількості працюючих слід враховувати, крім основного штату працівників, додатково:

- на дистанціях колії: працівників, яких влітку залучають для виконання ремонтних робіт, а взимку – на снігоборотьбу;
- на вантажних дворах: водіїв автомобільного транспорту, експедиторів;
- в пасажирських вагонних депо: студентські загони провідників, що зайняті на літніх перевезеннях пасажирів;

- в будівельних організаціях: студентські будівельні загони тощо.

1.6 При визначенні необхідної кількості місць в гардеробних, умивальників, туалетів необхідно із розрахунку виключати працівників, які постійно працюють на перегоні, або на іншій віддаленій території, якщо ці працівники забезпечені цими санітарно-побутовими приміщеннями за місцем роботи.

2 ОБ'ЄМНО-ПЛАНУВАЛЬНІ І КОНСТРУКТИВНІ РІШЕННЯ

2.1 Розміщення допоміжних приміщень

2.1.1 Допоміжні приміщення слід проектувати для працівників всіх служб залізничного транспорту і передбачати їх, особливо на станціях, загальними для працівників різних господарств.

2.1.2 Допоміжні приміщення для лінійних працівників (монтерів колії, електромонтерів сигналізації і зв'язку, контактної мережі та інших) поряд із стаціонарними слід проектувати пересувними (в залізничних вагонах) і збірно-розбірними.

2.1.3 Стаціонарні допоміжні приміщення повинні відповідати вимогам СНиП по проектуванню допоміжних будівель і приміщень промислових підприємств з урахуванням цих Рекомендацій.

2.1.4 В складі допоміжних приміщень в пунктах зборів монтерів колії на дільницях, де працюють окремі бригади, слід передбачати окремі приміщення для спецодягу, відпочинку і обігріву з пристроями для швидкого (не довше 10-15 хв) підсушування рукавиць, кімнату для приймання їжі, туалет.

2.1.5 Місця для короткочасного відпочинку під час роботи, місця для приймання їжі можна розташовувати безпосередньо в службовому приміщенні стаціонарної будівлі, якщо в приміщенні відсутні шкідливі чинники виробничого середовища і характер технологічного процесу не дозволяє працівникам

відлучатись з робочого місця (чергові по депо, чергові сортувальних гірок, диктори вокзалів, диспетчери, чергові стрілочних постів та інші).

2.1.6 Якщо при цьому робочі місця розташовані на відкритому повітрі, то в службовому приміщенні слід передбачати також пристрої для обігрівання, сушіння спецодягу, взуття (чергові стрілочних постів, чергові по станціям, роз'їздам, оператори технічної контори станції та інші).

В службових приміщеннях, які використовуються для відпочинку в робочий час, рівень звукового тиску не повинен перевищувати значень, які встановлені відповідним розділом СНиП по допоміжним приміщенням (65 дБА).

2.1.7 Пересувні і збірно-розбірні санітарно-побутові приміщення слід передбачати, якщо відстань від робочих місць на відкритому повітрі до стаціонарних санітарно-побутових приміщень перевищує 500 метрів і працівників не доставляють транспортними засобами від санітарно-побутових приміщень до місць роботи.

Пересувні санітарно-побутові приміщення, як правило, повинні розташовуватися не далі 150 м від фронту робіт. Склад і обладнання їх повинні відповідати типовим проектам.

2.1.8 Допускається розміщувати в службовому вагоні санітарно-побутові приміщення і обладнання (шафи для одягу, приміщення для приймання їжі, душову) для працівників, які обслуговують рефрижераторні і багажні поїзди у відповідності до типового проекту.

2.1.9 На перегонах в місцях виконання будівельних і ремонтних робіт необхідно передбачати тимчасові пункти обігрівання і відпочинку, сховища від опадів і сонячної радіації у вигляді збірно-розбірних приміщень, тентів, навісів, вітрозахисних щитів тощо.

2.2 Зберігання інвентарю

2.2.1 На пунктах екіпірування пасажирських вагонів додатково до господарських комор для інвентарю, призначеного для вбирання виробничих приміщень, необхідно передбачати комори (з підведенням до них холодної і гарячої води) для зберігання, сушіння, очищення інвентарю, призначеного для прибирання вагонів і зберігання дез-засобів.

2.2.2 При числі працюючих менше 15 чоловік, допускається зберігання прибирального інвентарю у вбудованій шафі, обладнаній металевою раковиною з підведенням гарячої і холодної води, каналізацією і пристроєм для сушіння м'якого інвентарю.

3 САНІТАРНО-ПОБУТОВІ ПРИМІЩЕННЯ

3.1 Загальні положення

3.1.1 Склад санітарно-побутових приміщень і обладнання їх, визначають в залежності від Переліку професій залізничного транспорту з віднесенням їх до груп виробничих процесів.

3.1.2 При зміні технологічного процесу склад спеціальних санітарно-побутових приміщень може бути змінено за узгодженням з органами державного санітарного нагляду.

3.2 Улаштування підлог, стін і перегородок

3.2.1 Підлоги в гардеробних спецодягу, душових, переддушових, умивальних, туалетах, приміщеннях для особистої гігієни жінок, приміщеннях для знепилювання і знезаражування спеціального одягу повинні улаштовуватись з покриттям керамічною плиткою.

3.2.2 Стіни і перегородки гардеробних спецодягу, душових, переддушових, умивальних, туалетів, приміщень для сушіння, знепилювання і знезаражування

спецодягу повинні бути виконанні на висоту 2 м з матеріалів, які дозволяють їх миття гарячою водою із застосуванням миючих засобів: краще за все – керамічною плиткою. Стіни і перегородки вказаних приміщень вище 2 м, а також стелі, повинні мати водостійке покриття.

3.3 Гардеробні

3.3.1 Гардеробні спеціального одягу при виробничих процесах груп Ша, ШБ (при загальній для цих груп кількості працюючих, в найбільш численній зміні, не більше 10) допускається проектувати загальними для вказаних груп.

3.3.2 Під час визначення складу спеціального одягу крім спецодягу, який видається за нормами, необхідно враховувати також застосування працівниками форменого одягу, що видається підприємствами незалежно від норм видачі спеціального одягу.

3.3.3 Шафи для вуличного, домашнього, спеціального, форменого одягу окремих категорій працюючих (енергодиспетчери, поїзні диспетчери, оператори постів централізації, чергові стрілочних постів, чергові по паркам і гіркам, чергові по станційним роз'їздам, диктори гірок, диспетчери станційні і маневрові, оператори механізованих гірок та інші) допускається розміщувати в службовому приміщенні.

3.3.4 На дезпромстанціях, промивально-пропарювальних станціях повинні бути окремі гардеробні для спецодягу робітників, які обслуговують вагони різних категорій (I, II, III).

3.3.5 Комору для забрудненого спецодягу необхідно розташовувати так, щоб транспортування забрудненого одягу із комори здійснювалась не через інші побутові приміщення.

3.3.6 На підприємствах, де робітникам видається теплий спецодяг (ПТО, ЕЧК, ПЧ, ТЧ, СМП тощо) при гардеробних необхідно передбачати комори для зберігання теплового спецодягу в літній і перехідний період року.

Допускається ці комори об'єднувати з кладовими чистого спецодягу, передбачаючи для цього додаткову площу із розрахунку 1,5% від площі гардеробної, але не менше 3м².

3.4 Душові

3.4.1 При душових слід передбачати переддушові, які мають вхід зі сторони гардеробної спеціального одягу і вихід до гардеробної вуличного і домашнього одягу.

3.4.2 В душових з кількістю сіток 4 і менше, а також при відсутності переддушових приміщень, повинні передбачатись закриті душові кабінки.

3.4.3 При визначенні кількості душових сіток слід враховувати:

- для локомотивних бригад – середньогодинну кількість (за добу) локомотивних і поїзних бригад, які прибувають у депо з коефіцієнтом нерівномірності підходу поїздів, що дорівнює 1,2;

- для працівників з ремонту колії, сигналізації, зв'язку і електрифікації, які забезпечуються санітарно-побутовими приміщеннями безпосередньо на ділянках ремонту, розрахунок ведеться по фактичному числу працівників, які будуть користуватися цими приміщеннями.

3.5 Умивальні

3.5.1 У виробничих приміщеннях при виробничих процесах груп Ів, Іг, Ша, Шв, Шг (локомотивні і вагонні депо, заводи та інші) біля робочих місць необхідно передбачати умивальники – не менше 30% від загальної кількості (за розрахунком).

3.5.2 Для працівників на перегонах в літні місяці слід передбачати пристосування для миття рук і обличчя у вигляді рукомийників, які повинні бути розташовані під навісом поблизу від місця роботи. Місця для відведення стічної води повинні бути погоджені з органами санітарного нагляду.

3.5.3 В умивальних при виробництвах, які пов'язані із забрудненням рук мастилами, фарбами, смолами та іншими речовинами, які важко змиваються водою, а також викликають подразнення шкіри, повинна бути передбачена можливість миття рук спеціальними рідинами, а також пристосування для користування захисними пастами або кремами.

3.5.4 Мобільні споруди санітарно-побутового призначення повинні бути обладнані умивальниками.

3.5.5 Для миття обличчя і рук бажано використовувати умивальники з підводом теплої води від електроводопідігрівачів.

3.6 Туалети

3.6.1 Для працівників, які виконують роботи на перегонах, туалети повинні бути розташовані не далі 300 м від місця робіт.

3.6.2 На ділянках, які розташовані поза населеними пунктами, допускається влаштовувати туалети у вигляді тимчасових польових канавок, які повинні бути обладнані навісами, вітрозахисними щитами і щоденно засипатись шаром землі.

3.6.3 Біля стрілочних постів, постів чергових по переїзду в разі відсутності зовнішніх мереж каналізації повинні бути облаштовані туалети з бетонованими вигрібними ямами. Вони споруджуються за спеціальними проектами.

3.6.4 В розташованих на перегонах приміщеннях для обігрівання, або не далі 150 м від них, повинні бути споруджені туалети.

3.6.5 У мобільних спорудах санітарно-побутового призначення повинні передбачатись туалети, конструкція яких залежить від місцевих умов.

3.7 Приміщення для відпочинку в робочий час, приміщення і пристосування для обігрівання

3.7.1 Приміщення для відпочинку в робочий час слід передбачати згідно з Переліком професій працівників залізничного транспорту із зазначенням груп виробничих процесів.

3.7.2 Приміщення для відпочинку необхідно передбачати загальними для всіх працюючих на перегоні. Вони повинні забезпечувати одночасне розміщення бригади монтерів колії, монтерів контактної мережі, зв'язківців, робітників інших служб, які працюють на перегоні, а також тимчасових робітників, які залучаються до виконання робіт.

3.7.3 Ці приміщення слід використовувати і для обігрівання. В цьому випадку площа приміщень визначається із розрахунку не менше $0,3 \text{ м}^2$ на одного працівника в бригаді.

В приміщенні для обігрівання повинна бути сушильна шафа, обладнана місцевою витяжною вентиляцією для прискореного підсушування (протягом 10-15 хв.) взуття, рукавиць; обладнання для швидкого зігрівання працівників (установки місцевого контактного, конвекційного або променевого обігріву), умивальник, електрокип'ятильник, бачок для питної води з фонтануючою насадкою.

3.7.4 Приміщення для відпочинку і обігрівання допускається об'єднувати з приміщеннями для приймання їжі. В цьому випадку площа приміщення визначається із розрахунку $1,3 \text{ м}^2$ на кожне посадкове місце. Приміщення додатково обладнується холодильником і електроплитою для підігрівання їжі.

3.7.5 Площа приміщення для відпочинку повинна визначатись із розрахунку $0,3 \text{ м}^2$ в тих випадках, коли сумарний час для відпочинку перевищує 20 хв.

3.7.6 В пунктах обертання повинні бути споруджені будинки відпочинку для локомотивних бригад. Відстань від будинку відпочинку для локомотивних бригад до виробничих будівель депо або залізничної колії визначається з урахуванням можливості забезпечення рівнів шуму в спальних кімнатах в межах санітарних норм (вдень – не більше 40 дБА, в ночі – не більше 30 дБА).

3.7.7 Будинки відпочинку для локомотивних бригад споруджуються за типовими проектами і розташовуються в окремій будівлі. До складу будинку відпочинку локомотивних бригад повинні входити наступні приміщення: спальні кімнати, кімнати відпочинку, гардеробні, душові, умивальні, туалети, господарчі комори, приміщення для сушіння спеціального одягу, диспетчерська, приміщення для білизни (брудної і чистої), приміщення для чергового персоналу, їдальня, пральня, гладильня. Куріння в будинках відпочинку локомотивних бригад повинно бути заборонено.

При обчисленні необхідної кількості санітарно-побутових приміщень та обладнання, наявність їх в будинках та кімнатах відпочинку локомотивних бригад в загальній кількості санітарно-побутових приміщень локомотивного депо не враховується.

3.7.8 Спальні кімнати розраховуються для відпочинку однієї бригади. Норма площі 6 м² на одного відпочиваючого. Площа кімнати для відпочинку визначається за нормами для гуртожитків. Детальні вимоги до облаштування будинків відпочинку локомотивних бригад встановлені „Правилами улаштування і утримання будинків та кімнат відпочинку локомотивних бригад” ЦТ-0097, затвердженими наказом Укрзалізниці від 31.03.2004р. №72-Ц.

3.7.9 Для машиністів і робітників колійних машин важкого типу, відряджених для виконання робіт з ремонту колії на дільницях, віддалених від КМС, повинні бути виділені вагони, які переобладнуються згідно з типовими проектами і мають повний набір санітарно-побутових приміщень і обладнання, передбачених СНиП 2.09.04 та купе для відпочинку на 2 особи.

3.7.10 В приміщеннях нарядчика і екіпірувальника локомотивів, а також в приміщеннях, де збираються монтери колії, електромонтери контактної мережі, електромонтери СЦБ, на ПТО вагонів повинні бути передбачені місця для відпочинку. Вони повинні бути забезпечені питним водопостачанням.

3.7.11 Приміщення для обігрівання для працюючих на перегоні залізниці повинні розміщуватись через 3-5 км в залежності від місцевих умов.

3.8 Обладнання питного водопостачання

3.8.1 Для працюючих на перегоні в літні місяці бачки з питною водою допускається установлювати на відкритому повітрі, розміщуючи їх під навісом на підставках на рівні 1,2-1,3 м від землі.

3.9 Приміщення для прання, хімічної чистки, сушіння і знепилювання, знезаражування і ремонту спеціального одягу та спеціального взуття

3.9.1. Для прання, хімічної чистки спеціального одягу повинні бути пральні і відділення хімічної чистки на підприємствах або на залізничному вузлі (для групи підприємств однієї або різних служб).

3.9.2 На підприємстві необхідно визначити, при яких забрудненнях спецодяг підлягає пранню, а при яких – хімічному чищенню, маючи на увазі, що одяг забруднений дизельним паливом, мастилами, речовинами, що застосовуються для просочування деревини, підлягає хімічному чищенню (наприклад, спецодяг слюсарів-дизелістів, слюсарів комплексних бригад по ремонту тепловозів, працівників промивально-пропарювальних станцій тощо).

Розрахунок продуктивності (потужності) відділень хімічного чищення спецодягу визначається, виходячи із умови хімічного чищення спецодягу кожні 3 дні.

Фактично, в загальних випадках хімічне чищення спецодягу повинно проводитись один раз на шість днів – при сильному забрудненні; один раз на десять днів – при помірному забрудненні.

Відділення для хімічного чищення спецодягу повинні мати наступні приміщення:

- відділення із знежирення одягу з машиною хімічного чищення;

- операторське;
- комора для брудного спецодягу;
- комора для чистого спецодягу.

3.9.3 При відділенні хімічного чищення спецодягу необхідно передбачати приміщення для ремонту спецодягу із розрахунку 9 м² на одне робоче місце (на 1000 працюючих).

3.9.4 Приміщення відділення хімічного чищення спецодягу повинні бути обладнані вентиляцією.

4 НОРМИ САНІТАРНО-ПОБУТОВИХ ПРИМІЩЕНЬ

4.1 Склад і об'єм санітарно-побутових приміщень повинні відповідати нормам, встановленим СНиП 2.09.04-87 і залежать від груп виробних процесів, які застосовуються на виробництві відповідно до наведеної нижче таблиці:

СНиП 2.09.04-87

таблиця 6

Група виробничих процесів	Санітарна характеристика виробничих процесів	Розрахункова кількість людей		Тип гардеробних, кількість відділень шафи на 1 чол.	Спеціальні побутові приміщення та пристрої
		на одну душову сітку	на один кран		
1 1а	<i>Процеси, що викликають забруднення речовинами 3- і 4-го класів небезпеки:</i> - тільки рук;	25	7	Загальні, одне відділення	-
1б	- тіла і спецодягу;	15	10	Загальні, два відділення	-
1в	- тіла і спецодягу, що видаляється з застосуванням спеціальних миючих засобів.	5	20	Роздільні, по одному відділенню	Хімчистка або прання спецодягу

продовження таблиці

2	<i>Процеси, що протікають при надлишку явного тепла або несприятливих метеорологічних умовах:</i>				
2а	- при надлишку явного конвекційного тепла;	7	20	Загальні, два відділення	Приміщення для охолодження
2б	- при надлишку явного променистого тепла;	3	20	Те ж	Те ж
2в	- що зв'язані з впливом вологи, що викликає намокання спецодягу;	5	20	Роздільні, по одному відділенню	Сушіння спецодягу
2г	- при температурі повітря до 10°C, включаючи роботи на відкритому повітрі.	5	20	Роздільні, по одному відділенню	Приміщення для обігріву і сушіння спецодягу
3	<i>Процеси, що викликають забруднення речовинами 1- і 2-го класів небезпеки, а також речовинами, що мають стійкий запах:</i>				
3а	- тільки рук;	7	10	Загальні, одне відділення	
3б	- тіла і спецодягу.	3	10	Роздільні, по одному відділенню	Хімчистка, штучна вентиляція місць зберігання спецодягу; дезодорація
4	<i>Процеси, що вимагають особливих умов дотримання чистоти або стерильності при виготовленні продукції</i>	Відповідно до вимог відомих нормативних документів.			

Примітки: 1. При поєднанні ознак різних груп виробничих процесів тип гардеробних, число душових сіток і кранів умивальних слід передбачати по групі з найбільш високими вимогами, а спеціальні побутові приміщення і пристрої - по сумарних вимогах.

2. При процесах групи 1а душові і шафи, при процесах груп 1б і 3а лави біля шаф допускається не передбачати.

3. При будь-яких процесах, зв'язаних з виділенням пилу і шкідливих речовин, у гардеробних повинні бути передбачені респіраторні (на облікову чисельність). а також приміщення і пристрої для знепилювання або знезараження спецодягу (на чисельність у зміну).

4. У мобільних будівлях із блоків-контейнерів допускається зменшувати розрахункове число душових сіток до 60%.

5. При роботах з інфікуючими і радіоактивними матеріалами, а також з речовинами, що небезпечні для людини при надходженні через шкіру, санітарно-побутові приміщення слід проектувати у відповідності до відомих нормативних документів.

6. Відповідно до відомих нормативних документів допускається відкрите зберігання одягу, у тому числі на вішалках.

7. Шкідливі речовини слід приймати за ГОСТ 12.0.003, класи небезпеки речовин – за ГОСТ 12.1.005.

4.2 Норми площі приміщення на одного працюючого або на одиницю обладнання, розрахункова кількість працюючих на одиницю обладнання в санітарно-побутових приміщеннях слід приймати по таблиці 7 СНиП 2.09.04-87.

4.3 Згідно з вимогами СНиП 2.09-04-87, відстань від робочих місць у виробничих будівлях до туалетів, приміщень для обігріву, напівдушових, пристосувань для питного водопостачання, місць для куріння повинно бути не далі 75 м, а на території підприємства – не далі 150 м.

4.4 Приміщення для особистої гігієни жінок слід розміщувати в туалетах із розрахунку 75 чол. на один прилад. В цих приміщеннях повинні передбачатись місця для роздягання, дзеркало і вмивальник. Туалет повинен мати розміри не менше 1,8м × 1,2м, він має бути обладнаний необхідними приладами, до яких підводиться гаряча і холодна вода.

СНиП 2.09.04-87

таблиця 7

Найменування	Показник
<i>Площа приміщень на 1 чол., м²</i>	
Гардеробні вуличного одягу, роздавальні спецодягу ¹ , приміщення для обігріву або охолодження	0,1
Комори для збереження спецодягу ² :	
- при звичайному складі спецодягу;	0,04
- при розширеному складі спецодягу;	0,06
- при громіздкому спецодязі.	0,08
Респіраторні	0,07
Приміщення централізованої комори спецодягу і засобів індивідуального захисту:	
- для збереження;	0,06
- для видачі, включаючи кабінні примірювання і припасування.	0,02

продовження таблиці

Приміщення чергового персоналу з місцем для прибирального інвентарю, курильні при вбиральнях або приміщеннях для відпочинку	0,02
Місця для чищення взуття, гоління, сушіння волосся	0,01
Приміщення для сушіння, знепилювання або знезаражування спецодягу	0,15
Приміщення для миття спецодягу, включаючи каски і спецвзуття ²	0,3
<i>Площа приміщень на одиницю устаткування, м²</i>	
Переддушові при кабінах душових відкритих і з наскрізним проходом	0,7
Тамбури при туалетах з кабінами	0,4
<i>Число працівників, що обслуговуються в зміну на одиницю обладнання (чол.)</i>	
Напольні чаші (унітази) і пісуари туалетів:	
- у виробничих будинках;	18/12
- в адміністративних;	45/30
- при залах зборів, нарад, гардеробних, їдалень.	100/60
Умивальники й електрорушники в тамбурах туалетів:	
- у виробничих будинках;	72/48
- в адміністративних.	40/27
Пристрої питного водопостачання в залежності від груп виробничих процесів:	100
2а, 2б	
1а, 1б, 1в, 2в, 2г, 3а, 3б, 4	200
Напівдушові	15

¹ Передбачати окремі приміщення для чистого і забрудненого спецодягу.

² Для груп виробничих процесів 1в, 2в, 2г, 3б.

Примітки: 1. При приміщеннях роздавальних, сушіння, знепилювання і знезаражування спецодягу слід додатково передбачати місце для перевдягання площею 0,1 м²/чол., а в гардеробних вуличного одягу і комор для збереження спецодягу — місця для здачі й одержання спецодягу площею 0,03 м²/чол. При респіраторних більше ніж на 500 чол. варто додатково передбачати майстерні площею 0,05 м²/чол. для перевірки і перезарядження приладів індивідуального захисту органів дихання.

2. Площа приміщень, зазначених у табл.7, повинна бути не менш 4 м², переддушових і тамбурів — не менш 2м².

3. У чисельнику дані показники для чоловіків, у знаменнику — для жінок.

4. При кількості людей, що обслуговуються, менше розрахункової, слід приймати одну одиницю устаткування.

4.5 Геометричні параметри, мінімальні відстані між осями і ширину проходів між рядами обладнання побутових приміщень слід приймати згідно з таблицею 5 СНиП 2.09.04-87.

СНиП 2.09.04-87

таблиця 5

Найменування	Показник, м
<i>Розміри в плані</i>	
Кабіни:	
- душові закриті	1,8 × 0,9
- душові відкриті із наскрізним проходом, напівдушів, особистої гігієни жінок	1,8 × 1,2
- туалетів	1,2 × 0,8
Лави в гардеробних	0,3 × 0,8
Улаштування питного водопостачання	0,5 × 0,7
Шафи в гардеробних для вуличного і домашнього одягу в залежності від спеціального одягу:	
- для звичайного складу спецодягу (халати, фартухи, легкі комбінезони)	0,25 × 0,5
- для розширеного складу (звичайний склад плюс білизна, засоби індивідуального захисту)	0,33 × 0,5
- для громіздкого спецодягу (кожухи, валянки)	0,4 × 0,5
<i>Розміри по висоті</i>	
Розділяючі перегородки:	
- до верху перегородки	1,8
- від підлоги до низу перегородки	0,2
Шафа для зберігання спецодягу	1,65
<i>Відстань між осями санітарних приладів</i>	
Умивальники одиничні	0,65
Ванни для рук і ніг, пісуари	0,7
<i>Ширина проходів між рядами</i>	
Кабіни душових закриті, умивальники групові	1,2
Кабіни душових відкриті, кабінки туалетів, пісуари	1,5
Умивальники одиничні	1,8
Ванни для рук і ніг, кабінки особистої гігієни жінок, фотаріїв	2,0
Шафи для зберігання спецодягу при кількості відділень в ряду (при наявності лав в проході):	
- до 18	1,4
- від 18 до 36	2,0
Шафи для зберігання спецодягу при кількості відділень в ряду (при відсутності лав в проході):	
- до 18	1,0
- від 18 до 36	1,4

Примітки: 1. Ширину проходів між стіною і рядами обладнання допускається зменшувати на 40 %; а при кількості одиниць обладнання в ряду більше шести – збільшувати на 25%.

2. При тупикових проходах між шафами для одягу кількість відділень в ряду необхідно зменшувати на 35%.

5 ВИЗНАЧЕННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ САНІТАРНО-ПОБУТОВИМИ ПРИМІЩЕННЯМИ

5.1 Необхідно розрізняти поняття „наявність” санітарно-побутових приміщень і „забезпеченість” санітарно-побутовими приміщеннями працівників.

5.2 Для визначення наявності санітарно-побутових приміщень необхідно:

5.2.1 Весь штат працівників віднести до груп виробничих процесів.

5.2.2 Користуючись таблицею 6 СНиП 2.09.04-87 визначити, які санітарно-побутові приміщення потрібні для кожної групи працівників.

5.2.3 Знаючи чисельний склад кожної групи, визначається (за табл. 6) необхідна кількість душових сіток, кранів умивальників, шаф в гардеробних, спеціальних приміщень.

5.2.4 Користуючись таблицею 7 та пунктами 2.15-2.18 СНиП 2.09.04-87 визначають необхідну кількість туалетів та їх обладнання.

5.2.5 Порівнюючи одержані результати з наявністю на підприємстві окремих видів санітарно-побутових приміщень і обладнання, визначають: фактична кількість більша, чи менша від розрахункової. Якщо фактична кількість санітарно-побутових приміщень і обладнання перевищує розрахункову, наявність санітарно-побутових приміщень на даному підприємстві перевищує 100%.

Якщо фактична кількість менша від розрахункової, наявність менша від 100%.

5.3 Для визначення повноти забезпеченості працівників санітарно-побутовими приміщеннями необхідно визначити, чи можуть всі працівники підприємства, без винятку, користуватись повним набором санітарно-побутових приміщень і обладнань, які їм повинні надаватись згідно з групою технологічного процесу, до якого відноситься їх робота.

З цією метою:

5.3.1 Всіх працівників підприємства розподілити на групи за ознакою фактичної можливості користуватись санітарно-побутовими приміщеннями, які є на підприємстві. Основною ознакою в цьому випадку буде відстань від робочого місця працівника до санітарно-побутового приміщення. Якщо на підприємстві є наявності кілька ділень, розташованих одна від одної і від основної бази на значній відстані (наприклад, дистанція колії, вагонне депо тощо), то розрахунок потреби в санітарно-побутових приміщеннях ведеться для кожної ділень, згідно з п. 5.2 цих рекомендацій.

5.3.2 За результатами підрахунку визначають ступінь (відсоток) забезпеченості: якщо всі працівники на всіх ділень повністю забезпечені санітарно-побутовими приміщеннями і приладами, забезпеченість працівників санітарно-побутовими приміщеннями становить 100%. Якщо в результаті розрахунку буде виявлена певна кількість працівників, робочі місця яких розташовані на значній відстані від санітарно-побутових будівель і вони ними фактично не можуть користуватись, або якщо на віддаленій ділень санітарно-побутові приміщення взагалі відсутні, то забезпеченість санітарно-побутовими приміщеннями на цьому підприємстві буде менша від 100% на той відсоток, який становить незабезпечена група працівників від загальної кількості працівників підприємства.

Тобто, забезпеченість санітарно-побутовими приміщеннями ніколи не може бути вище 100%.

Санітарно-побутові приміщення та прилади, розташовані в їдальнях, кімнатах прийому їжі, оздоровчих закладах, саунах, спортивних і тренажерних залах, а також у виробничих приміщеннях, де їх наявність передбачена технологічним процесом (аккумуляторна, мідницька, гальванічне відділення тощо), при визначенні забезпеченості санітарно-побутовими приміщеннями та обладнанням до загальної кількості по підприємству не включаються. При цьому кількість працівників,

зайнятих на цих ділянках із загального числа працівників при підрахунку виключаються.

Погоджено

Головне управління охорони і
організації праці Укрзалізниці

_____ Л.О.Поляков

" ____ " _____ 20 р.